N°. 389. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

VRIJDAG 25 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

De Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

III.

Men zal ons welligt tegenwerpen, dat wij de bezwaren, welke tegen de emancipatie der Israëlieten zijn in het midden gebragt, te ligt achten, en uit overdrevene verdraagzaamheid op vrijzinnigen trant daarover heen stappen. Het zou ons zelfs niet bevreemden, dat men de waardij van onze Christelijke beginselen, gesteld dat men ons het bezit daarvan toestaat, op zoo lagen trap bepaalde, dat daardoor de kracht onzer redeneringen gebroken werd. Kerkelijke Protestantsche bladen van allerlei kleur hebben het voorstel uitgemonsterd en bestreden; geen wonder, dat iedere ondersteuning en goedkeuring van de ter Algemeene Vergadering genomen beslissing als een, der Maatschappij vijandige toeleg wordt aangemerkt. Wij betwisten den eisch niet, dat we ook zullen letten op de gemoedelijke bezwaren, die de eenige belangstelling in den bloei der Maatschappij en in de zuivere bewaring van haar hoofddoel en hoofdbeginsel heeft opgewekt. Om in den geest der Maatschappij waardig medewerkende leden te kunnen zijn, moeten wij, wat zij wenscht het algemeen te doen worden, godsdienstig-zedelijk-verlichte menschen wezen: in één woord, van die Christelijke beginselen doordrongen zijn, waarvan wij alleen de bevordering van godsvrucht en goede zeden kunnen verwachten. „Hoe kan eene Maat„schappij, die godsvrucht en goede zeden wil aankweeken, „en meent den regten weg te dien einde in te slaan „en de bekwaamste middelen daartoe te vinden in de „Christelijke godsdienst, tot leden, dat is tot mede„werkers zoowel als deelhebbers, personen aannemen, „welke in die godsdienst als een onfeilbaren en god„delijken regel niet gelooven? Immers zij zijn, *door „den aard der zake*, uitgesloten, en zoo men hun toe„liet, zouden de grondslagen van het geheele gebouw „daarmede ondermijnd worden. Er bestaat dus hooge„naamd geene reden tot verwijt: het is eene *Christelijke* „Maatschappij, welker stichters inzonderheid het gezag „en de duidelijke uitspraken der openbaring noodig „achten voor hun volksmatig (populair) onderwijs.” Wij willen gaarne over deze voorname beweegreden, tot voortdurende uitsluiting der niet-Christenen van het lidmaatschap, onze gedachten mededeelen, en daarbij tevens opnemen de bezwaren van gelijken aard, die tegen het voorstel zijn aangevoerd.

Zoo het reeds ligt *in den aard der zaak*, dat niet-Christenen van het lidmaatschap zijn uitgesloten, waartoe dan het verbod tot opneming in de wet opgenomen? Immers, zoo zij zelven om de eigenaardigheid van hun standpunt zijn uitgesloten, is het verbod, op zijn minst genomen, onnoodig. Maar wat kan de reden zijn, dat, niettegenstaande de aard der zaak de deelneming en medewerking verhindert, er toch bij niet-Christenen daartoe overhelling bestaat? Reeds vroeg is de toelating van Israëlieten ter sprake gebragt en zeker niet zonder gewigtige aanleiding van de zijde der uitgeslotenen. De toetreding als donateur gaf een vernieuwd bewijs, dat men prijs stelde, om te deelen in de heilzame strekking der Maatschappij. En van waar, dat de overtuiging meer en meer veld won van de noodzakelijkheid, om ook de bemoeijingen der Maatschappij tot Nederl. Indië uit te strekken? „Al die pogingen, om ook in Nederl. „Indië onze Maatschappij wortel te doen schieten, of„schoon ook aanvankelijk geslaagd, zullen echter te „vergeefs zijn en in het eind niets dan teleurstelling „baren, zoolang de Maatschappij niet openlijk in hare „wetten verklaart, dat hare uitbreiding zich niet bepaalt „tot den Vaderlandschen bodem; dat ook onze over„zeesche gewesten niet zijn uitgesloten van het doel, „dat zij zich voorstelt. Eerst dan, wanneer dit openlijk „erkend wordt, bestaat het vooruitzigt, dat de middelen „zullen slagen, die dezerzijds worden aangewend, om „dat doel te bevorderen. *Dan eerst kan men zonder „eenige transactie ook niet-Christenen als leden toelaten.*” „Bij de aanstaande wetsherziening moet dit belang„rijk onderwerp wel in de eerste plaats in behandeling „komen; daarvan toch zal het afhangen, of onze Indi„sche departementen hunnen werkkring zullen bepaald „en beperkt zien tot de christelijke Europeërs en de „christelijke inlanders, van welke de eerste eene groote „afwisseling van personeel aanbieden, en de laatste nog „gering in getal zijn, dan wel of zij zich op veel rui„mere schaal ook de beschaving van geheel de Indische „bevolking ten doel zal stellen.”

Zoo sprak de Voorzitter der algemeene vergadering in Augustus 1853, en in Mei 1854 teekende hij daarbij de volgende merkwaardige zinsnede aan: „De Maat„schappij, die tot hare zinspreuk voert: tot Nut van „'t Algemeen, kon, dacht mij, haar doel nimmer vol„komen bereiken, zoo lang zij onder gewrongen toe„passing van art. 5 harer wetten, *anderen terugstiet*, „en uitsluitend dezulken tot haar lidmaatschap toeliet, „die den naam van Christenen dragen. Bij de uitbrei„ding van den werkkring onzer Maatschappij, behoefde „dus artikel 5 wijziging, om het doel, in beteekenis „volkomen juist uitgedrukt, op den duur te kunnen „bereiken.”

Wij zijn na deze uitweiding gekomen tot het zuivere en verhevene standpunt, waarop de Maatschappij zich bij de wijziging moest stellen, dat wij op de volgende wijze meenen te kunnen omschrijven:

Niet-Christenen kunnen als zoodanig, het ligt in den aard der zaak, geen lidmaatschap aanvaarden van eene Maatschappij, welke, overeenkomstig christelijke beginselen, godsvrucht en goede zeden bevordert.

De heilzame strekking der Maatschappij is uitnemend geschikt, om ook niet-Christenen van haar nut te doordringen en tot hunne medewerking uit te lokken.

In dat geval is het der Maatschappij onwaardig, dat zij de zoodanigen terugstoot, die, aangetrokken door een christelijken geest, op den weg van christelijk-zedelijke ontwikkeling reeds den voet hebben gezet.

Wat zullen wij nu zeggen van die schrikbeelden over het gevaar der emancipatie, over de vrees, dat aldus meer en meer het beginsel zelf zou worden ter zijde gesteld, en het doel der Maatschappij in eene verspreiding van onchristelijke zedeleer zoude ontaarden? Gewis, zoo het *doel* der Maatschappij ware aangetast, wij zouden de gegrondheid der bezwaren erkennen. Zoo de Maatschappij haar christelijk karakter prijs gaf door eene meerdere algemeenheid van haar doel op den voorgrond te stellen, bijv. wanneer de zinsnede, die dat karakter uitdrukt, uit art. 1 werd geligt, er ware grond tot bezwaar. Zoo er eenig vooruitzigt bestond, dat eene meerderheid, onder den schijn van het bezit en de voortplanting van christelijke beginselen, — en hoeveel is er dat onder zulk een vaan zich de grootste onchristelijkheid veroorlooft, — zou pogen de Maatschappij in hare grondslagen te ondermijnen: wij zouden den tegenstand allezins gegrond achten. Nu er evenwel, ten minste wat de Israëlieten betreft, voor zulk eene meerderheid geen grond van vrees kan bestaan, is het, naar ons inzien, dwaasheid te noemen, zich zulke schrikbeelden te vormen.

De Maatschappij werd door het voorstel in twee genoegzaam gelijke deelen verdeeld. Dat verschijnsel is te opmerkelijker, omdat de leden der Maatschappij verreweg meest allen tot het Protestantsche kerkgenootschap behooren. Het deel, dat bij de beslissing overwigtig was, is dat deel van het Protestantisme, hetwelk, in milden en onbekrompen zin, in beoefening brengt de leer, dat het Christendom de zaak der ware vrijheid is.

De heer Elout heeft in de zitting van 8 Augustus het beginsel gekarakteriseerd, waaruit het koloniaal Regerings-reglement naar het schijnt, door de anti-revolutionnaire partij werd beschouwd:

„Wij werken hier mede tot een zeer gewigtigen maatregel, „een maatregel die bestendigt hetgeen door een hooggeacht rede„naar genoemd is *een noodzakelijk kwaad*; *noodzakelijk*, omdat „wij op geene andere wijze, althans zoo spoedig en zoo ruim, „in alle behoeften van het moederland kunnen voorzien; maar een „*kwaad*, omdat het verpligt tot andere niet te regtvaardigen mid„delen; een *kwaad* omdat het vrijheid werkelijk beperkt of ver„biedt: vrijheid van beweging, vrijheid van beschikking over tijd „vlijt en arbeid; vrijheid van handel, landbouw en nijverheid; „vrijheid in het staatkundige, vrijheid van zedelijke ontwikkeling „en vrijheid van drukpers”

't Was zeker der koloniale oppositie niet te doen, om in het koloniaal reglement eene *onbeperkte* vrijheid te huldigen; maar wel om, zooveel mogelijk, door repressive middelen voor misbruik te waken.

't Is immers niet onverschillig langs welken weg de vrijheid beteugeld wordt, preventief of repressief.

Tot het preventieve stelsel behooren die middelen, die de heer Elout qualificeert als „anders niet te regtvaardigen”; ja, dan mag men ook uit vrees voor misbruik, vrijheid van *beweging*, van *zedelijke ontwikkeling*, enz. beperken, werkelijk verbieden.

De voorgedragene bepalingen in het koloniaal regeringsreglement lokten bij de beraadslagingen ook beschouwingen uit, welke de toepassing van gewigtige beginselen betroffen, zoo als: over *de godsdienst*.

De heer van Hoëvell zeide in de zitting van 8 Augustus:

„Ik ben het geheel eens met de Regering; zij moet zich buiten de zaak houden en zoo ik stemmen hoorde in deze Kamer; die verlangden, dat die Christelijke beschaving *van de Regering* zou uitgaan, zij zouden in mij den sterksten tegenstander vinden. Maar de Regering moet toelaten; de Regering moet *vrijheid* geven; zij moet ze geven met eene behoorlijke politie, met een krachtig toezigt niet preventief maar repressief. En geschiedt dit dan ben ik er van overtuigd, dat aan die heilige roeping, die hooge en dure pligt, die op Nederland rust, om de bevolking van Indie niet alleen te regeren ten einde er millioenen van te trekken, maar om ze te verlichten en te beschaven zal kunnen voldaan worden, zonder eenige tegenkanting, zonder eenige moeijelijkheid.

„Zoolang wij op Java gevestigd zijn, is *nog nooit* een opstand is *nog nooit* een oproer ontstaan *uit de Godsdienst*. Wat is gebeurd? Wanneer door politieke beweegredenen de een of andere vorst of hoofd zich tegen ons gezag verzette, dan gebruikte hij de ligtgeloovigheid, de weinige ontwikkeling, het gebrek aan beschaving van de bevolking, om daaruit kracht te krijgen, om zich aanhang te verschaffen. Juist wanneer wij die bevolking beschaven en ontwikkelen, zal die hefboom weggenomen worden, zullen wij ons gezag versterken.”

Tout comme chez nous. Gebrek aan godsdienstige beschaving maakt tot de voortplanting van dwalingen en vooroordeelen een effen weg, waarvan ook *de een of ander* zich bedient tot verkrijging van aanhang. Zoo er meer zelfstandigheid van oordeel en wil gevonden werd — en deze wordt alleen door verstandelijke en zedelijke ontwikkeling gevestigd: — de massa zou niet zoo gemakkelijk door ligtgeloovigheid worden bewerkt.

De heer Elout zeide o. a.

„Ik begrijp dat de Regering er hoogen prijs op stelt, om bij voorbeeld aan Kerkbesturen, aan hoofden van kerkgenootschappen niet te vergunnen op elk gedeelte van Java zich te vestigen en door eene meer plegtige of uiterlijke vestiging aanstoot te geven aan de bevolking. Ik begrijp dat de Regering niet elken vreemdeling kan toelaten, en dat iedere vreemde leeraar en priester en zendeling niet dezelfde regten kan eischen als de Nederlander. Wij hebben toch meermalen gezien, dat onder den dekmantel van godsdienst, politieke plannen verscholen waren, en ik geloof dat het wijs kan zijn, om daaromtrent bijzondere bepalingen te hebben. Ik geloof niet dat het noodig is die te hebben in de grondwet van Nederlandsch Indië, maar ik meen dat het niet kan schaden, wanneer wij daarin overnamen eenige bepalingen uit de wet op de kerkgenootschappen, bijv. die van artt. 2 en 5. Wanneer de Regering eene zoodanige wijziging wilde toestaan, dan zou ik mij daarin verheugen en het groote struikelblok tegen het ontwerp zou voor mij zijn weggenomen. Dan toch zal de Regering staan op een geheel onafhankelijk, een geheel onzijdig standpunt: bij elke klagte over verkondiging van het Evangelie zou dan gewezen worden op art. 121; het toezigt van de Regering zou zich bepalen tot die gevallen, waarin de orde niet ten gevolge van de prediking, maar ten gevolge van verkeerde daden zou gestoord worden en waar

Mohamedanen zich tegen de prediking van het Evangelie verzetten, zou men hen wijzen op art. 121, waarin het algemeen beginsel van volkomen vrijheid van belijdenis ligt opgesloten; zou hen gewezen worden op hunne eigene daden, die zij plegen."

De herinnering aan het tijdperk van den hoogsten bloei der anti-revolutionnaire partij scheen wel het minst geschikt, om de Regering tot wijziging te bewegen. Opmerkelijk, dat een amendement van den heer Elout in dien geest door de kracht der ministeriële partij werd verworpen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Lord Clarendon heeft vóór de prorogatie van het Parlement, op het bureau van het Hoogerhuis, de depêches wedergedlegd, die gewisseld zijn na het antwoord van Rusland op de sommatie van Oostenrijk. De depêche van lord Clarendon in antwoord op de Russische nota is geheel gelijkluidend met die van den heer Drouijn de Lhuijs, waarover wij onze lezers vroeger hebben onderhouden. De vier grondslagen, waarop de vrede zou kunnen worden gesloten, zijn evenwel in de Engelsche nota niet opgenomen en in een afzonderlijk stuk door den graaf Westmoreland, den gezant van Engeland te Weenen, aan graaf Buol bekend gemaakt.

Op deze depêches heeft de Oostenrijksche Minister geantwoord, door in eene nota dezelfde woorden over te nemen, die de Fransche en Engelsche regeringen als vredesvoorwaarden hadden gesteld. Dit noemt men de nota-wisseling van 8 Augustus; eene wijziging intusschen hebben die stukken sedert 22 Julij en 8 Augustus ondergaan. De derde voorwaarde was, volgens de nota van den heer Drouijn de Lhuijs, «dat het tractaat van 31 Julij 1841 «gezamenlijk herzien zou worden door de hooge contrac«terende partijen, in het belang van het Europesche even«wigt *en in den zin eener beperking van de magt van «Rusland in de Zwarte zee*» De nota's intusschen, die den 8 Augustus gewisseld zijn, laten deze laatste woorden weg. Dit is waarschijnlijk met een denkbeeld van bevrediging geschied. Het Europeesch evenwigt kan toch evenzeer worden bevestigd door de vermeerdering van de krijgsmagt van de eene mogendheid als door de beperking van die van de andere.

Voorts zijn er in de gewisselde nota's zekere reserves omtrent de bijzondere voorwaarden, die men op verschillende wijzen kan uitleggen.

De Oostenrijksche nota herhaalt woordelijk en neemt de vier grondslagen van den vrede aan, zoo als die door de Westersche mogendheden zijn gesteld, maar behoudt zich het regt voor, om de vredes-voorwaarden te beoordeelen, die gesteld konden worden in het geval dat Oostenrijk door de omstandigheden gedwongen zou worden om aan den oorlog deel te nemen. In andere woorden, Oostenrijk heeft in het geval willen voorzien, dat de oorlogskans niet gunstig voor die mogendheid mogt zijn, bij eene eventuele deelneming aan den strijd. Men kan dan inderdaad niet van die mogendheid vorderen, dat zij bij de vooraf gestelde vredes-voorwaarden bleef volharden.

Te Parijs is men van oordeel, dat Pruissen deze voorwaarden, die thans aan de beoordeeling van het Russische Hof zijn onderworpen, met kracht ondersteunt.

De Fransche *Moniteur* heeft twee nota's medegedeeld, houdende vooreerst, dat de Westersche mogendheden nimmer voornemens waren de handels-communicatien te vernietigen, die tusschen de inwoners van de Noorweegsche provincien Finmarck en de Russische kusten van de Witte Zee bestaan, tusschen «volkeren, die reeds zoo «weinig door de natuur begunstigd worden,» zegt het officiële blad. De kruizers hebben in dien zin dan ook de bevestiging ontvangen van de vroeger gegevene instructien.

Ten tweede deelt de *Moniteur* mede, dat de Regering een contract heeft aangegaan met de compagnie van de Keizerlijke *Messageries*, om eene mail zes malen per maand, heen en terug, naar Varna en Konstantinopel te laten doen. Daartoe zullen twee stoombooten van 120 paardenkracht in dienst worden gesteld.

Wat de krijgsoperatien betreft, men is, schrijft men ons, te Parijs van oordeel, dat de groote expeditie naar de Krim den 14 dezer zou vertrokken zijn. Dit is echter nog geenszins officieel bevestigd.

Eene telegrafische depêche over Weenen ontvangen (zie onze berigten van gisteren) deelt mede, dat de Russische generaal prins Bebutoff het Turksche leger van Kars geheel zou verslagen hebben. Wij wachten nog steeds de bevestiging van dit berigt af, maar het is zeker, dat de toestand van dat leger reeds sedert lang eenige ongerustheid baarde, daar het grootendeels uit ongeregelde troepen bestond en de legerhoofden het lang niet eens waren, hetgeen nog veel erger is. Het leger van Batoun is intusschen gereorganiseerd. (Zie Fransche post).

De Oostenrijkers rukken Wallachye binnen (zie onze telegrafische depêches van gisteren) en zullen den 5 September te Bucharest zijn.

Het Piemontesche gouvernement heeft twee tractaten gesloten. Het eene tractaat is een reciprociteits-verdrag met Engeland betreffende de openstelling van de kustvaart; het andere is een algemeen tractaat van handel en scheepvaart met de Ottomanische Porte.

De berigten uit Madrid loopen tot den 18den. De Koningin is dien dag eene wandeling naar het Prado gaan doen De *Independance Belge* wil weten, dat zich slechts hier en daar eenige juichkreten hebben doen hooren. Voorts wil men nog steeds spreken van eene wijziging van het kabinet; dat berigt schijnt men evenwel met voorzigtigheid te moeten aannemen, want wij hebben nog geenerlei bevestiging ontvangen van het berigt, den 16 per telegraaf ontvangen, dat de heer Collado, de Minister van finantiën, zijn ontslag zou hebben genomen. Wij hopen, in het belang van Spanje, dat de leden van het kabinet zullen begrepen hebben, dat eensgezindheid en groote krachtsinspanning de eenige middelen zijn om hun vaderland eene betere toekomst te gemoet te doen gaan, en dat alzoo de berigten van ministeriële wijziging in deze oogenblikken ongegrond mogen worden bevonden.

ENGELSCHE POST.

Londen, 23 Aug. De inneming van Bomarsund is het onderwerp van bijna alle dagblad-artikelen. Wel is waar weet de massa van de bevolking weinig, waar die vesting eigenlijk gelegen is en kan zij zich door goede kaarten overtuigen, dat men nu Petersburg in zijne magt zal hebben, zoodra de sterke en bijna onneembare vestingen Sweaborg, Helsingfors en Kroonstadt in het lot van Bomarsund hebben gedeeld; maar de behaalde overwinning is toch een middel om het ongeduld, dat dreigend begon te worden, te stillen.

De heer Gladstone, Minister van finantiën, is het voorwerp van de aanvallen van de meeste bladen en ook van de *Times*. Zijne reputatie begint meer en meer te wankelen.

Eene zekere beweging bestaat onder het werkvolk over de nieuwe wet op de brouwerijen. Het betreft de vraag, of de groote bierbrouwers het uitsluitend monopolie van het brouwen van dezen volksdrank zullen behouden. Zij, die den Zondag met alle mogelijke gestrengheid willen doen vieren, hebben eene bill ontworpen, houdende, dat de kroegen en herbergen slechts een zeker getal uren des Zondags geopend zullen mogen zijn; de groote brouwers ondersteunen die bill, op voorwaarde dat zij hun monopolie zullen mogen behouden, waartegen duizende drankverkoopers opkomen.

— Een scheepsbouwmeester te Chester is gefailleerd met een deficit van 100,000 pond.

— De laatste berigten uit de Vereenigde Staten melden, dat een lid van het congres, den president Pierce met een hard ei den hoed van het hoofd had geworpen. De man bevond zich in beschonken toestand.

Uit California meldt men, dat daar op verschillende plaatsen groote branden zijn ontstaan. De mijnen leveren voortdurend veel op. Ook in Oregon zouden goudlagen ontdekt zijn. De oogst vormt een meer degelijk en niet minder schitterend gedeelte van den voorspoed van California. De handel kwijnt intusschen.

DUITSCHE POST.

Hamburg, 22 Aug. Daar de Alands-eilanden en de forten genomen zijn, rigt het Russische gouvernement, uit voorzorg tegen een dergelijken aanval tegen de stad en de haven van Riga, door de verbondene legers en vloten, thans eene aanzienlijke magt naar dat punt. Deze troepen trekken uit de aangrenzende provinciën Lijfland en Koerland derwaarts, die weder door troepen uit het binnenland van Polen vervangen worden, zoo dat daar weldra een aanzienlijk legercorps zal bijeengetrokken zijn.

Men verneemt, dat de Russische generaal Bodisco en de burgerlijke gouverneur der Alands-eilanden, de heer Farahjelm, naar Frankrijk zullen worden vervoerd. Volgens alle berigten konden zij niet langer weêrstand bieden tegen den vereenigden aanval van de Franschen en Engelschen ter land en ter zee. Een Fransch stoomschip schijnt aanmerkelijk geleden te hebben door het vuur uit het fort. De generaal Baraguay-d'Hilliers is ook gedurende den aanval aan een groot gevaar ontsnapt. Een kanonskogel uit het fort viel tusschen hem en zijn aide-de-camp neder en doodde een soldaat, die achter hem stond.

Er zeilen nog steeds Engelsche schepen, met nieuwe Fransche troepen aan boord door de Belt.

FRANSCHE POST.

Parijs, 22 Aug. De *Moniteur* van heden deelt het Keizerlijk decreet mede, waarbij aan eene maatschappij, door den baron James van Rothschild vertegenwoordigd, concessie wordt verleend voor een spoorweg van de Belgische grenzen, naar Haumont, door het dal van Flamenne.

— Men meldt, dat Pruissen niet uitgenoodigd is geworden om de nota's mede te onderteekenen, die te Weenen zijn gewisseld omtrent de grondslagen, waarop de vrede zou kunnen worden gesloten. Diens ondanks zou Pruissen, zoodra het kennis had gekregen van de nota, die door Oostenrijk naar Petersburg was gezonden, om op de aanneming van die voorwaarden aan te dringen, eene nota aan Rusland hebben gerigt, waarin die voorwaarden uit eigene beweging krachtig ondersteund werden. Daarin wordt niet in het algemeen van eene aanneming der voorwaarden gesproken, maar de vier waarborgen worden uiteengezet, gerustvaardigd en aangedrongen, als de eenige mogelijke kans tot herstel van den vrede.

— Aan het dagblad de *Pays* is bepaaldelijk eene waarschuwing van regeringswege gegeven: deze waarschuwing heeft zekeren indruk gemaakt; ofschoon het artikel, waardoor de waarschuwing is gegeven, wel een weinig gewaagd was, noemt men den genomen maatregel toch eenigzins gestreng tegenover een half officieel blad.

— De rapporten omtrent de inneming van Bomarsund zijn aangekomen. Men heeft vrij vreemdsoortige bijzonderheden medegedeeld omtrent de werking der kogels, die de twee groote torens troffen, welke vóór de voornaamste stelling zijn opgerigt; de kogels konden het graniet van de torens niet verbrijzelen, maar de herhaalde schoten deden eindelijk de versterkingen op hare grondvesten waggelen, terwijl zij niet met vrucht het vuur der aanvallers konden beantwoorden. Men begrijpt wel, dat dit den zedelijken moed der verdedigers moest schokken, en toen drongen de Franschen met hunne gewone onstuimigheid de schietgaten binnen. De middenste stelling is ook, zoo als men weet, stormenderhand ingenomen.

— Men spreekt veel van den brief van den maarschalk St. Arnaud over de ziekten in het leger, waarvan uittreksels in den *Moniteur* zijn voorgekomen. Die ... hartverscheurend, naar men verzekert. De officieren van het Fransche leger worden weinig getroffen.

— Men spreekt hier veel van een afzonderlijk tractaat tusschen de Westersche mogendheden en Oostenrijk, ... als Oostenrijk zich afzonderlijk tegenover Turkije ... verbonden. Men zegt, dat de zaken op dat stuk reeds ... gevorderd zijn.

— Volgens brieven uit Biarritz verbetert de gezondheid van de Keizerin zeer.

— De geneeskundige bladen geven een overzigt ... verwoestingen, die de cholera in Frankrijk in dit jaar ... aangerigt. Het totale cijfer sedert de maand Februarij draagt 44,000 slagtoffers aan die ziekte.

— Men kondigt als aanstaande eene nieuwe ... van het *credit foncier* aan, die door tusschenkomst ... de ontvangers-generaal moet gesloten worden.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft ... circulaire aan de prefecten van 26 departementen ... waarbij hij hun mededeelt, dat ieder 50,000 frs. ... vangen van de som van 1,300,000 frs., die het ... van 15 dezer toestaat op de nalatenschap van Napels ... De minister deelt de prefecten mede, dat zij de algemeene raden behooren te raadplegen over het gebruik ... som, en hij voegt er bij, dat de Keizer wenscht, ... aan eenig blijvend werk van weldadigheid zullen ... besteed, en niet aan persoonlijk en voorbijgaand ... betoon.

— De gouverneur van Fransch-Guyana heeft ... regering mededeelingen gedaan, die tot den 18 Julij ... pen. De gezondheidstoestand is uitmuntend. Reeds ... het eilandje la Mère meer dan 12,000 koffijboomen ... bananen geplant. Men fabriceerde kalk en steenen ... heeft met goed gevolg eene houtvelling plaats op de ... Coumarouma, op den oever van den Oyapook, boven ... Zilverberg. Eene kleine werkplaats van galeislaven ... stad Cayenne gevestigd, gaf de gunstigste resultaten.

De minister van marine heeft dien ten gevolge ... in de maand October a. s., eene nieuwe bezending ... slaven te doen vertrekken, en zal maatregelen nemen ... de ontruiming der bagno's en de verzending van ... veroordeelden onophoudelijk en geregeld te doen ... hebben.

— Uit Trebisonde wordt van 4 dezer geschreven ... Selim-Pacha zijn verslagen leger heeft gereorganiseerd ... ontving den 21 Julij eene versterking van 4000 ... regelde troepen, die van Varna door Omar-Pacha ge... waren; den volgenden dag bragt ook een Turksch ... en eene stoomkorvet 20 nieuwe veldstukken en 2... uitgeruste ruiters. Door de ondervinding geleerd, ... niseerde Selim-Pacha de bachi-bojouks; 3000 man ... naar hunne haardsteden gezonden en 2000 hun... blijken van moed hadden gegeven, geregeld. Den 3... bestond het leger van Batoun dus uit 13 bataillons ... gelde troepen, elk van 600 man ongeveer, tota... man; drie eskadrons ruiterij, een eskadron ruiters ... paarden en 500 artilleristen met 23 veldstukken ... uitgelezene bachi-bojouks.

Intusschen zijn er wel 1000 man zieken onder ... en er sterven 10 à 20 man daags.

— Uit Athene wordt van 12 dezer geschreven, ... gezondheidstoestand daar zoowel onder de bevolking ... onder het bezettings-leger gunstig is. Het kabinet ... besloten de Kamers tegen 1 October bijeen te roepen ... een aantal maatregelen zullen alsdan aan de Kamers ... den onderworpen; indien de Kamers die weigeren ... nemen, zullen zij ontbonden worden.

Ten gevolge van een verschil over de hervorming ... het corps ongeregelde grenswachters in geregelde ... lons, is de heer Kalergi, de Minister van Oorlog ... den Pyreaus vertrokken, verklarende niet te zullen ... keeren voordat men in zijn verlangen had toegestemd.

— Men schrijft uit Turin van den 18 dezer, ... cholera steeds te Genua en in de omliggende pro... groote verwoestingen aanrigt; te Genua vallen een ... slagtoffers daags. Intusschen keert de kalmte lang... hand terug.

De verklaring van Garribaldie, die wij aan onze ... hebben medegedeeld, heeft in de rijen van de aan... van Mazzini groote ontsteltenis verspreid.

De jongere zonen des Konings, de prins van ... en de hertog van Aosta reizen door de noordelijke ... cien en worden overal met hartelijkheid ontvangen.

— De gezondheidstoestand van Napels verbetert ... van 400 personen, die daags aan de cholera ... is het cijfer tot 100 gedaald. Het Napelsche gouvernement had geen enkelen gezondheids-maatregel genomen ... kardinaal-aartsbisschop van Napels, Mgr. Sixte Riario ... daarentegen heeft alles gedaan, wat mogelijk was ... lijden der bevolking te verzachten.

Madrid, 21 Augustus. De *Gazeta* van den ... bevat het ontslag van verschillende gouverneurs ... vinciën en de benoeming van andere personen. ... heeft de Koningin eene wandeling naar het Prado ... De toestand van de hoofdstad was steeds dezelfde ... wapening van de personen, die niet tot het leger ... de burgerwacht behooren, is aangevangen. De ... Dulce heeft het bevel over Catalonie aanvaard ... van Barcelona zou vrij gunstig zijn, indien de ... niet zulke verwoestingen aanrigtte. De generaal ... de la Concha is van daar vertrokken, en werd te ... verwacht. De toestand van Cadix en van Malaga ... zoo gunstig; daar heerscht groote opgewondenheid.

De *Diario Espanol* van den 17den wil, dat 10,000 ... weren tot wapening van de burgerwacht, in België ... worden aangekocht, op voorstel van den ... O'Donnell.

Binnenland.

's Gravenhage, 24 Augustus.

Z. M. heeft C. G. Boonzajer, op verzoek, eervol ontslagen als notaris te Gorinchem, en benoemd tot regter in de arrond.-regtbank te Leeuwarden, Mr. G. E. Le Maire, thans regter in de arrondissements-regtbank te Heerenveen; en tot notaris te Gorinchem, M. F. Boonzajer, candidaat-notaris aldaar.

Z. M. heeft aan den uit Oost-Indie teruggekeerden gepensioneerden majoor der infanterie van het leger aldaar; J. H. Moll, vergunning verleend tot het blijven dragen van de activiteits-uniform van het wapen waarbij hij het laatst heeft gediend.

Onder de originele stukken, welke, in de zaak van kapitein Gibson, door de onvoorzigtigheid des Heeren van Hall in handen moeten gekomen zijn van dien kapitein, behoort ook *het Corpus delicti*, bestaande in Gibson's brief aan den Sulthan van Djambie, geschreven.

Wij zijn in staat gesteld, den tekst van dit stuk mede te deelen, volgens de vertaling, die uit de Maleitsche taal daarvan in der tijd gemaakt is door ... W. F. G. Pool, beëedigd translateur te Batavia.

De brief luidt aldus:

«Deze brief, vergezeld van veelvuldige groeten en pligtplegingen van mijnheer kapitein Walter, wonende in Amerika, geworde door den Heer aller heerscharen voor het aanschijn van den heer Sulthan, die gezag voert in het rijk van Djambie; voorts geef ik u opregt te kennen dat mijn eerste officier benevens drie zijner volgelingen, voor u Sulthan zullen verschijnen, daar ik zeer bevriend met u Sulthan wensch te zijn; ik ben nu in staat om u Sulthan te helpen aan alles wat u verlangt, dewijl het Amerikaansch Gouvernement geen gebrek heeft aan kruid, kogels, kanonnen, geweren en lila's (lange metalen kanonnen met kleine mondingen.)

«Ik kan helpen om het aan alle Maleijers goed te maken, omdat ik niet veel van al de Hollanders houde, kunnende gij Sulthan hiervan de verzekering geven aan al de Maleijers, en gij zult het met mij eens kunnen worden; ook wensch ik te kennen den weg van Djambie naar Palembang, in hoeveel tijds men die reis kan afleggen; ik kan helpen om alles fraai te maken en wensch ik dat de Maleijers bestuurd worden zoo als in vroegere tijden.

«Over eene maand kan ik aan de monding der Djambie rivier zijn; met dezen mijnen officier kunt gij Sulthan overeenkomen dat het beste is, aangezien het Amerikaansch gouvernement geen gebrek heeft aan stoom- en oorlogschepen. Van beiden zijn er veel en behoeft gij Sulthan u daarover niet te bekommeren; geheel de bovenlanden van Djambie en die van Palembang wil ik alles in goede orde brengen, en indien het mogelijk is, wil ik alle Hollanders vernietigen; binnen weinige dagen zal ik kunnen en kan ik alsdan dit rijk overnemen.

«Ik en alle officieren zenden vele groeten aan u Sulthan.»

Z. M. heeft aan den heer A. Dubois Nihoul, aannemer van openbare werken te Brussel, voorloopige concessie verleend tot den aanleg en de exploitatie van een spoorweg, aanvang nemende te Vlissingen en van daar leidende over Middelburg, het Sloe, Goes, de Ooster-Schelde, langs Bergen op Zoom, Rozendaal, Breda en 's Hertogenbosch tot de Maas tegenover Venlo.

* Z. Excell. de heer Forstner van Dambenoy, Minister van Oorlog, is van zijne inspectiereis, in deze residentie teruggekomen. Men spreekt er echter van, dat Z. Exc. binnen kort zijne inspectie zou voortzetten.

* Z. Exc. de heer Lomonossof, Minister van Z. M. den Keizer aller Russen bij het Nederl. Hof, is van zijne buitenlandsche reis in deze residentie teruggekeerd.

* De heer de Belmont, zaakgelastigde van de Vereenigde Staten van Noord Amerika bij het Nederl. Hof, is van zijne buitenlandsche reis nog niet teruggekeerd en wanneer hij in deze residentie zal terugkomen schijnt nog onbekend te zijn.

* In de residentie zijn aangekomen en aan het *Hôtel de l'Europe* afgestapt de baron de Frieland, raad van het Hof van appel te Turnhout, met familie, Mr. P. J. d'Avine ... C. J. de Cocq met familie van Mechelen, en de heer ... Röhr van Wiesbaden.

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het *Hôtel Bellevue* afgestapt, de heer Florian Wijvekens advocaat aan het Hof van appel van Brussel; de heer Corneille de Sneedt, advocaat te Brussel; de heer John Dunn Gardnez, met familie en gevolg, van Londen, en de heer John Bohlen, met familie en gevolg van Philadelphia.

* Uit Brussel schrijft men, dat de heer de Belmont minister der Vereenigde Staten te 's Gravenhage, zich thans aldaar bevindt en in het *Hôtel de Bellevue* is afgestapt.

* Dingsdag morgen zullen de beide bataillons van het 2de Regiment Grenadiers en Jagers (zijnde het 2e Batt. Grenadiers en het 4e Batt. Jagers), onder kommando van den majoor Stas en het 4e Batt. Jagers, onder kommando van den luit. kolonel Koelebrugge, uit de residentie naar het kamp van Zeist marcheren. Den eersten dag zullen beide batt. te Leijden nachtverblijf houden; den volgende dag zal het 2e Batt. Grenadiers te Bodegraven en Zwammerdam, het 4de Batt. Jagers te Woerden verblijven, den volgenden dag zullen de beide Batt. zich te Utrecht vereenigen, om daarop het kamp van Zeijst te betrekken.

* De noordwestelijke zijde van de Willemstraat is in den laatsten tijd met fraaije woningen bebouwd, waardoor aan de residentie eene uitbreiding is gegeven, die de stad tot sieraad strekt. Men moet dan ook hun, die dat werk hebben tot stand gebragt, alle hulde toebrengen. De daar opgerigte woningen voldoen volkomen aan hare bestemming en zijn zeer gezocht. Tot eer der ondernemers kan hier bijgevoegd worden, dat zij, indachtig aan den naam van *Willemstraat*, door het stedelijk bestuur zoo eigenaardig aan die straat gegeven, in het hoofdgebouw der bedoelde woningen de buste hebben doen plaatsen van wijlen Koning Willem II, waarvoor men den ondernemers allen dank brengen moet. De buste is met veel juistheid vervaardigd. Alle lof komt toe aan den heer J. Swegster, als architect dier gebouwen en van dien fraaijen aanleg.

Zoo vroeger of later ook de overzijde met eene gelijke rei woningen mogt worden bebouwd, zou dit zeker de bedoelde straat, maar ook de stad zelve zeer opluisteren.

* Bij circulaire van den 8 dezer, n°. 83, heeft de minister van justitie de navolgende aanschrijving aan de heeren procureurs-generaal doen toekomen:

«Op verlangen van den minister van finantien, verzoek ik UEd. Gr. Achtb. heeren griffiers bij het Geregtshof en bij de Arrondissements-Regtbanken in uwe provincie uit te noodigen:

1°. «Geene *verzoekschriften*, houdende aanbrenging van een *hooger beroep*, in den zin van art. 345 B. R., ter griffie aan te nemen dan *geregistreerd*, overeenkomstig art. 68, § V, der wet van den 22 Frimaire jaar VII;

«2°. van de overbrenging van zoodanig geregistreerd verzoekschrift, ingevolge art. 43 van laatstgenoemde wet, eene *acte van dépot* op te te maken. (W. v. h. R.)

* Bij eene andere circulaire heeft opgemelde minister de ambtenaren van het Openb. Min. aangeschreven, om voortaan op de extract-vonnissen, ter uitreiking aan het bestuur der registratie bestemd, te stellen de woorden: *Ingeval van wanbetaling, lijfsdwang in het belang der justitie*, indien namelijk de betrokken ambtenaar van het Openb. Min. van oordeel is, dat tegen den veroordeelde, bij wanbetaling, de aanwending van den lijfsdwang werkelijk noodzakelijk is. (W. v. h. R.)

* Naar men verneemt zal de algemeene Sijnodale commissie in de eerste dagen van Sept. zitting houden, en zal deze vergadering bijgewoond worden door den voorzitter der Synode, den WelEerw. heer Ds. Molhuijzen van Zutphen.

Naar men verneemt heeft de heer J. van der Pijl, gedurende de Voorburgsche kermis, het hotel op de laan Niew-Oosteinde afgehuurd. Hij zal aldaar drie wel bezette muzijk-orkesten doen plaatsen. Ook zal de familie Bach daar voorstellingen geven. De groote Hamburgsche Carousel zal er mede geplaatst worden. Des avonds zal de tuin prachtig geïllumineerd zijn, dat afgewisseld zal worden door Bengaalsche verlichting. Men wenscht, dat deze onderneming die met vele kosten gepaard gaat, door gunstig weder zal worden begunstigd, en dat de heer van der Pijl door een talrijk bezoek zijne moeite beloond zal zien.

* Voor de arrondissements regtbank alhier werd Dingsdag jl. behandeld het hooger beroep ingesteld door het openbaar Ministerie tegen een vonnis van het kantongeregt alhier van den 22 Julij 1854, waarbij J. Heyser, aangeklaagd van in den nacht van 31 Mei op 1 Junij, des nachts ten 12½ ure, een achttal personen in zijn gelagkamer te hebben gehad, en hen niet vóór middernacht te hebben aangezegd te vertrekken, van alle regtsvervolging is ontslagen. De heer regter Swart heeft rapport uitgebragt. De substituut officier van Justitie Mr. François heeft het vonnis van den Kantonregter bestreden en geconcludeerd, dat de regtbank tot hooger beroep en het vonnis *a quo* zal te niet doen en op nieuw regtdoende, den geïntimeerde aan de hem ten laste gelegde overtreding zal schuldig verklaren, en veroordeelen tot eene geldboete van *f* 15 tot *f* 25 des noods bij lijfsdwang op hem te verhalen, tot gevangenisstraf van 1 tot 3 dagen, enz.

De heer Mr. Léon heeft het vonnis van den kantonregter verdedigd.

Na re- en dupliek is de uitspraak bepaald op 29 dezer.

Wij vernemen met genoegen, dat een door den heer van Hoëvell in Indië begonnen werk, maar dat sedert zijn vertrek van daar gestaakt is, door eene bekwame en verdienstelijke hand thans zal worden voortgezet.

Tot 1848 verscheen te Batavia een *Tijdschrift ter bevordering van christelijken zin in Nederlandsch Indië*. De heer Molhuijsen, predikant te Batavia, heeft het voornemen dien arbeid voort te zetten, onder den titel van: *Tijdschrift tot aankweeking van christelijk leven.*

Wij verheugen ons in dit berigt. Er is inderdaad behoefte in Indië aan de uitgave van een dergelijk periodiek geschrift. Behalve de gewone redenen, die overal bestaan voor het aanwenden van zulk een middel, om in de huisgezinnen en de harten der Christenen kracht, troost en opwekking te brengen, is er in Indië nog eene bijzondere omstandigheid, die het onmisbaar maakt. Hoe vele plaatsen zijn er niet, waar de ingezetenen van het houden van geregelde openbare godsdienstoefeningen verstoken zijn!

Daar nu vooral kan dat Tijdschrift veel nut stichten.

Hartelijk wenschen wij den heer Mounier lust en volharding toe, om de taak, die hij op het punt staat te aanvaarden, met ijver en onbezweken trouw voort te zetten. Wij kennen de bezwaren, die er aan verbonden zijn, maar wij weten ook bij ondervinding, dat de goddelijke zegen op zulke onderneming rust. (*T. v. N. I.*)

Men meldt uit Scheveningen: De pinken *Pieter Pieterse* stuurman J. van der Zwan, en de *Onderneming*, stuurman C. Roeleveldt, toebehoorende aan den heer P. Varkevisser, liggen gereed om dezen namiddag naar de Engelsche kust ter steurharing-visscherij uit te zeilen.

De sterkte der troepen, welke zich binnen weinige dagen in het kamp bij Zeist zullen bevinden, wordt ons aldus opgegeven: **250** hoofd- en andere officieren, **6660** onderofficieren en manschappen, waaronder **260** mineurs, **60** waschvrouwen, en **225** paarden.

Bij de paarden zijn **23** voor de opper-officieren. De jagers te paard, sterk **5** officieren en **110** manschappen, met **122** paarden, zullen belast zijn met de policie in het kamp. De veldartillerie, sterk **120** man en **80** paarden, en de jagers te paard zullen te Amersfoort worden gecaserneerd.

De divisie-kommandant in het kamp is de generaal van Poolsum-Booy en de brigade-kommandanten de generaals Oudemans en Menning. Behalve de chefs der staven, heeft men er twee intendanten; en bij de ambulance 3 officieren van gezondheid.

Uit het kamp van Zeist schrijft men ons, dat de mineurs en sappeurs, behalve andere werken, eene groote mijn hebben daargesteld. Men is voornemens, die nog deze week te doen springen. (*U. C.*)

Bij Koninklijk besluit van 21 dezer, zijn tot den aanleg van den ijzeren spoorweg tusschen de Belgische grenzen in de rigting van Antwerpen en het Hollandsch Diep, en van den zijtak tusschen Roozendaal en Breda, ten algemeenen nutte, in het publiek belang van den Staat en ten name van de Maatschappij van de spoorwegen tusschen Antwerpen en Rotterdam, onteigend eigendommen in de gemeenten Rozendaal, Oud- en Nieuw Gastel, Oudenbosch, Hoeven, Zevenbergen, Rucphen, Etten en Leur en Prinsenhage, zooals die zijn aangeduid in het plan en de kaarten, welke ingevolge art. 12 der wet ter inzage van een ieder hebben gelegen, en door de betrokken Maatschappij niet in der minne konden worden verkregen.

Men leest in de *Invalide Russe*:

«Een onbekend inwoner der Nederlanden heeft, gedreven door verkleefdheid aan Rusland, een som van 20 Hollandsche guldens aangeboden ten behoeve der kosten van den tegenwoordigen oorlog. Z. M. de Keizer heeft goedgevonden, dat offer aan te nemen en er zijne dankbaarheid aan den gever voor te betuigen.»

De arrondissements-regtbank heeft ter vervulling van de vacature van kantonregter te Nijkerk het volgende drietal opgemaakt: Mr. J. v. d. Veltz, advocaat te Arnhem; Mr. G. van Oosterwijk, te Wageningen en G. Hoefhamer, griffier van het kantongeregt te Nijkerk.

Gisteren is J. de Vries, te Amsterdam, schrijver van de brochure *Een standbeeld in den zak*, in cassatie gekomen van het arrest van het Provinciaal Geregtshof van Noord-Holland, in appel van Dingsdag den 22 Augustus, bij welk arrest het vonnis der Arrondissement-Regtbank van 21 Junij is bekrachtigd geworden.

Gedurende de maand Julij jl. zijn vervoerd met den Aken-Maastrichtschen spoorweg, 11,528 reizigers, waarvan de opbrengst bedrage heeft *f* 5,661.73, aan vrachtgoederen *f* 5,285.25, aan verkochte schaalkolen *f* 9,889.94. Totaal met de vorige opgave *f* 122,810.59.

Naar men verneemt, is, door het Engelsche gouvernement order gegeven om *de Wilmina*, kapt. S. J. Vosman, onlangs te Pillau opgebragt, onmiddellijk te ontslaan. Ook zijn *de Jacob van Cleef*, kapt. Rozema, en de *Johanna Catharina*, kapt. Kenn, die te Sulina waren aangehouden en door de Engelsche stoomboot *Furious* te Konstantinopel opgebragt, den 10 dezer vrij verklaard en hebben zij hunne papieren terug ontvangen, na 21 dagen oponthoud te hebben gehad.

Men meldt, dat de telegraafdraad, zoo onder als boven den grond, van Groningen tot Assen gereed is, alsmede het telegraafkantoor, men verwacht, dat de geheele lijn, in verband met de andere telegrafen in de maand September e.k. in werking zal gebragt worden.

Gisteren is van de werf van de scheepsbouwmeester C. en A. van der Giessen, te Stormpolder aan den IJssel, te water gelaten het barkschip *Vriendentrouw*, groot 270 lasten, zullende gevoerd worden door kapt. Verhoeff, gebouwd wordende voor de reederij van den heer H. G. Croockewit, te Amsterdam; en daarna is de kiel gelegd van een barkschip groot 400 lasten, genaamd *Helena en Anna*, voor de reederij van den heer J. R. Veder, te Rotterdam.

Wij lezen het volgende in de *Prov. Utrechtsche Cour.*:

De Indiër wijdt heden eenige zijner kolommen aan de zaak van den Amerikaanschen gezagvoerder Gibson, welke heer, tot groote ergernis van den schrijver van dat artikel, in

's Hage « met eene onderscheiding wordt behandeld, die men niet eens bewijst aan Nederlanders, waarvan de stand in de maatschappij met den stand van dezen vreemdeling gelijk staat. » — Niet onbelangrijk is tevens, wat de schrijver zegt: « Het nieuwe reglement op het beleid der regering van N. Indie is door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen, dus bijna reeds eene wet geworden. Indien het vroegere reglement art. 107 van het nieuwe reglement werd gevonden, dan zat de heer Gibson, in plaats van op het badhuis te Scheveningen, of in de tent in het bosch, voor den tijd van 12 jaren achter de traliën eener gevangenis. In elk geval bestaat tegen hem een vonnis wegens *hoog verraad*, gewezen door het Hoog-Geregtshof van Nederl. Indie, waarin niemand dan Nederlanders zitting hebben, en dat in waarheid een Nederlandsch geregtshof is. » — In deze omstandigheid moet het zeker elk verwonderen, dat men, al ware het ook, dat de bewijsstukken door eene onachtzaamheid waren verloren geraakt, niet meer gevolg geeft aan de vonnissen van het Indische Hooge geregtshof.

Het *Journal des Débats* behelst een ook voor Nederland zeer behartigenswaardig artikel van den heer Chemin Dupontès, betrekkelijk de in 1855 te Parijs te houden tentoonstelling van nijverheid, en dat voornamelijk strekt om de Fransche industrie opmerkzaam te maken op de belangrijke pogingen, die buitenlands en vooral in Engeland, zoowel door het gouvernement als door partikulieren worden aangewend, om de Engelsche nijverheid in 1855 te Parijs in elk opzigt op eene waardige wijze te doen mededingen met die van andere volken. Alles in Engeland is in beweging voor dien grooten dag.

De Engelschen hebben in 1851 op hunne tentoonstelling groote kracht ontwikkeld; zij wenschen, en verklaren zulks luide, nog meer te doen voor de Parijsche tentoonstelling in 1855: zij gevoelen, dat zij op verscheidene punten geleden nederlagen moeten herstellen.

Het Engelsche gouvernement ondersteunt ook krachtig de pogingen, die ten doel hebben om de nationale industrie partij te doen trekken van den grooten wedstrijd in 1855. Aan de ijverigste leerlingen der scholen voor kunsten en handwerken zal op kosten van het gouvernement gelegenheid worden verschaft om de tentoonstelling te bezoeken. Ook heeft het Huis der Gemeente, zooals men weet, een krediet van 50,000 pd. st. verleend voor de onkosten der tentoonstelling, dat is het dubbel van hetgeen Frankrijk in 1851 besteedde voor de Fransche tentoonstelling te Londen. Nog zullen, door de medewerking van plaatselijke comités, een groot aantal werklieden uit de Engelsche fabrieken zich naar Parijs begeven ten einde de tentoonstelling te bezoeken.

Of Nederland op de Londensche tentoonstelling waardiglijk en naar krachten is vertegenwoordigd geweest, is eene vraag, die niet zeer bemoedigende herinneringen opwekt. Opregtelijk hoopt men, dat Nederland in 1855 te Parijs zal aanvullen, wat het in 1851 te Londen is te kort gekomen. Waar, als in Engeland, regering en natie zóó zamen werken om de eer van haar land te handhaven, daar moet het resultaat gunstig zijn.

---

* **Maassluis**, 23 Aug. Van de 190 kiezers voor den gemeenteraad, hebben heden 90 hunne stem uitgebragt tot verkiezing van een lid voor den raad. De uitslag daarvan is geweest, dat de heeren S. Versteeg verkreeg 36, Dr. J. K. Hummel 23, A. van der Gaauw 18 en L. Dirkzwager 9 stemmen. Er zal tusschen beide eerstgenoemden eene overstemming moeten plaats hebben.

— Gisteren is alhier eene haringbuis aangekomen, 64 ton haring aanvoerende.

Schiedam, 23 Aug. Gisteren werd de nieuw gebouwde kapel op de begraafplaats der R. C. gemeente alhier, op last van zijn Doorl. Hoogw. den Bisschop van Haarlem, door den Hoogw. Pater Provinciaal van de Orde der Predikheeren, J. D. Raken, plegtig ingezegend. Onder de vele genoodigden waren hierbij ook tegenwoordig de Burgemeester dezer stad en de Burgemeester van Nieuwland c. a., onder welke gemeente de begraafplaats gelegen is. Een welbezet koor voerde de schoone mis van Haslinger in C. uit, terwijl hierna de Eerw. heer Kerstens, pastoor te Hillegom, naar aanleiding van het Boek der Wijsheid III : 15, eene toepasselijke rede hield. De kapel, door de familie W. A. v. d. Burg geschonken, munt uit door sierlijkheid van bouwtrant; zij is in een achtkanten vorm met vier uitsprongen opgetrokken op een door treden omgeven voetstuk, waaronder de grafkelders zijn aangebragt. Deze treden, zoowel als de geheele buitenomtrek tot en met de kroonlijst, zijn uit gehouwen steen vervaardigd. Een toren met klok rijst in het midden van het gebouw omhoog en draagt niet weinig bij om het aanzien er van te verhoogen. Het geheel is in klassieken stijl gebouwd. Terwijl het inwendige van het monumentale gebouw aan het fraaije uitwendige beantwoordt, geeft het aan den heer W. Thijsen, te Rotterdam, alle eer zoowel wegens het ontwerpen als het toezigt op den bouw, en evenzeer aan de aannemers, die zich zoo uitmuntend gekweten hebben.
(*S. C.*)

Cappelle a/d IJssel, 23 Aug. Gisteren is van de werf van de heeren W. en J. Hoogendijk en Co. te water gelaten, het kampagne barkschip *Trijntje Fenna*, gevoerd zullende worden door kapit. J. des Ruelles, onder directie en het boekhouderschap der heeren Schloss en Co.

* **Zutphen**, 23 Aug. De Commissie voor de Koninklijke Nederlandsche Tentoonstelling te Arnhem, waarvan President is de heer W. A. baron Schimmelpenninck van der Oije, heeft bekend gemaakt dat die tentoonstelling zal worden geopend op den 4 October aanst.

Bij die gelegenheid zal de Geldersche Maatschappij van Landbouw op den 5, 6 en 7 dier maand hare jaarlijksche Algemeene vergadering te Arnhem houden, hetwelk voorzeker aan de tentoonstelling groote belangrijkheid zal bijzetten, zullende daarbij, als gewoonlijk vele en zeer nuttige prijzen worden uitgereikt. Het bestuur der afdeeling Zutphen van deze Maatschappij heeft zich loffelijk beijverd om alles aan te wenden wat de inzending van voorwerpen zoude kunnen bevorderen of vergemakkelijken. De afdeeling heeft daarom in hare laatste vergadering, te Lochem gehouden, in vele plaatsen een of meer harer leden tot correspondenten benoemd, welke de inzenders of gegadigden allen mogelijken bijstand zullen verleenen. Ten slotte deelen wij mede, dat de voortbrengselen en werktuigen, welke op de Tentoonstelling te Dordrecht worden ingezonden, zullen worden overgebragt naar de bovenvermelde Koninklijke Nederlandsche Tentoonstelling.

— Dezer dagen werd ons een brief vertoond, welke te Borculo is op de post bezorgd en gedestineerd naar eene plaats even over de Pruissische grenzen in de rigting van Winterswijk. De afstand is ongeveer 6 uren gaans. Die brief was van Borculo gedirigeerd over Ruurlo op Zutphen, niet bij vergissing, maar om dáár op het postkantoor gestempeld te worden. Vervolgens is hij weder over Ruurlo naar Winterswijk geëxpedieerd en eindelijk op den derden dag aan het adres bezorgd geworden. Zóó weet men in ons district van de verbeterde postinrigting partij te trekken. Overigens blijven, in den regel, de brieven van of naar Pruissen aan een tusschenliggend kantoor, waarschijnlijk te Winterswijk, een dag overliggen.

Eindhoven (per buitengewone gelegenheid). Benoemd tot lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal (in plaats van wijlen den heer J. F. van der Heijde), Mr. A. A. J. Meijlink, advocaat te 's Hage. De volstrekte meerderheid was 568 stemmen. Bij het vertrek van de post had de heer M. reeds 600 stemmen.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie.

Onder de eenvoudige, landelijke kiezers behoorende, wil ik op eene eenvoudige, maar welgemeende, vaderlandslievende wijze, mijne gedachten mededeelen aangaande het uiteengaan onzer Tweede Kamer. Met genoegen heb ik, nevens eenige mijner medekiezers, uwe, naar waarheid gestelde artikelen in uwe Nis 377 en 380, als mede dat in de Arnhemmer Courant, betrekkelijk dat uiteengaan gelezen.

Naar waarheid is de zaak daarin voorgesteld. Veroorloof mij slechts er eenige vragen bij te voegen, die mij, al lezende, voor den geest kwamen. Hebben de leden der Kamers het grondwettig regt, om naar goedvinden present of niet present te zijn bij de discussiën over concept wetten? Zijn ze, om hunne hooge roeping en bestemming niet verpligt, door getrouwe opkomst, wanneer geene wettige reden hen daarin verhinderen, de belangen der wetgeving te bevorderen en te behartigen? Genieten de Heeren geen verblijf en reiskosten, of schadeloosstelling, en kunnen ze alzoo niet eenigermate gerangschikt worden onder gesalarieerde ambtenaren? Zijn er onder de Heeren, geene leden van geregtshoven, regtbanken of andere landelijke corporatiën, in welke betrekking ze, al kunnen zij onmogelijk op twee plaatsen te gelijk zijn, toch hun inkomen genieten, en derhalve dubbel voordeel trekken? Maakt een ambtenaar zich niet aan pligtverzuim schuldig, als hij willekeurig begrijpt niet op zijn' post te moeten zijn? Geeft het niet allen schijn, dat volksvertegenwoordigers, die verzuimen de zittingen geregeld bij te wonen, of soms veel later verschijnen dan de tijdsbepaling, eene onverschilligheid aan den dag leggen, die niet bestaanbaar kan zijn met hunnen hoogen maatschappelijken rang? Heeft het laatste uiteengaan der Tweede Kamer, dat *eigenwillig* absent blijven niet daadzakelijk aangetoond? Zou er bij het reglement van orde, dat zoo dikwijls bij de discussiën is ingeroepen, geene bepaling te maken zijn, dat de, om ongegronde en niet geldende redenen afwezig blijvende Heeren, aan eene zekere inhouding van hunne schadeloosstelling onderworpen werden, ten behoeve van de algemeene armen? Zien we zulke bepaling niet in gebruik bij de meeste vergaderingen van algemeen nut? Kunnen de niet tegenwoordig zijnde Volksvertegenwoordigers en eigendunkelijke wegblijvers, of huiswaarts keerende, gezegd worden aan hunne lastgevers en lastgeving behoorlijk, pligtmatig te voldoen? Volbrengen zij wel den afgelegden eed, bij hunne toelating gevorderd?

Dit zijn mijne opgerezene vragen, wier beantwoording ik met mijne medekiezers te S. verlangend te gemoet zie.

Een uwer bestendige lezers.

Per Telegraaf.

Jassy, 20 Augustus. Men verzekert, dat al de Russische troepen die de Vorstendommen bezet hielden, vóór of op den 1 September e. k. over den Pruth zullen zijn teruggetrokken.

Bomarsund, Donderdag 17 Augustus. Onmiddellijk na de kapitulatie van Bomarsund, begaf zich generaal Baraguay d'Hilliers, vergezeld van een secretaris der Engelsche ambassade bij het Zweedsche hof, naar Stokholm, naar men vermoedde, om de regering van Zweden en Noorwegen tot de aansluiting bij de Westersche ... heden te bewegen.

Weenen, Woensdag 23 Augustus. Binnen ... wacht men in de Donau-vorstendommen de afk... van een manifest van de Porte, waarbij verklaard ... dat de tractaten van de jaren 1779, 1792 en 18... welke Ruslands regt van bescherming dier vorstend... is gegrond, hebben opgehouden van kracht te zijn.

In den Divan is, blijkens de jongst uit Konsta... ontvangen berigten, besloten Herzegowina bij de p... Bosnië in te lijven, en beide gewesten onder het ... te stellen van één gouverneur, wiens zetel te Sa... zal gevestigd zijn.

— Het huis von Wertheimstein Sel. Sohn, heeft ... betalingen moeten schorsen, door het faillissement ... firma Jozef Mardayn.

Londen, Donderdag 24 Augustus (2 ure). Consols $94\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Mexico N. 3 pct. $24\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 7... Gren. Uitg. $6\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; Ecuador $3\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Spanje binnenl. $37\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; dito 1 pct. 18, $18\frac{1}{4}$; dito Certific. $4\frac{3}{4}$, 5... Passive $3\frac{3}{4}$, 4; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 86; dito 5 pct. $99\frac{1}{2}$... $2\frac{1}{2}$ pct. 62; dito 4 pct. 94; Sardinie 5 pct. 87; Tu... leening $6\frac{1}{4}$.

Zeer weinig handel.

Parijs, Donderdag 24 Augustus (2 uur). Fr. 4... 99.90; dito 3 pct. 73.35; Sp. binn. 3 pct. $31\frac{1}{8}$.

Liverpool, Donderdag 24 Augustus. Heden z... markt 6000 balen katoen omgezet.

Prijs-Courant der Effecte...

AMSTERDAM, 24 Augustus 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	60½ ⅝ ½	*Hope* 1798/1816	5	10[illegible]
Dito Certificat. .	3		Dito 1828/1829	5	10[illegible]
Dito Dito . .	4	90 9/16 ¾ 9/16	Cert. 1831/1838	5	8[illegible]
O. I. Leening. .	4		Dito Dito	4½	8[illegible]
Amort. Syndic.	3½		Dito *Hope* . . .	4	
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Stieglitz* .	4	
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . .	2½		Inschr. Assig. .	6	
D° *Rothschild* .	2½		Certific. dito. .	6	
Frankrijk.					
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	17¾ 13/16	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. 6/m.	3	31 5/16 ⅜ 5/16			
Bew. Sp. Com.			Metalliek . . .	5	
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	
Portugal.			Dito letter B. .	5	
Londen nieuwe.	5	36⅞ 37	Dito 1847 . . .	2½	
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	2½	

Philad. Bank-act. $3\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$; Mexic., te Lo... $23\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$; dito Onb. $23\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. ...

Bij weinig handel was de markt bijna algemeen onv... met uitzondering echter in Oostenrijksche fondsen, w... eenige kooporders hooger te plaatsen waren en Spaans... daarentegen door voortgezette verkoopen zeer flaauw...

FRANKFORT, Woensdag 23 Augustus. Metal... $71\frac{1}{2}$; Spanje binnenl. 3 pct. $31\frac{7}{8}$; dito 1 pct. ... op Lond. 117; dito Parijs $93\frac{1}{4}$; dito Ween. $99\frac{5}{8}$...

WEENEN, Woensdag 23 Augustus. N. Metall... lett. B. $95\frac{1}{4}$; N. Leen. 92; Bankactien 1292; Wis... 11.30; dito op Parijs $139\frac{1}{4}$; Zilver 19.

De Russen verlaten Ibrail en Galatz. Het h... en Zn. heeft zijne betalingen gestaakt.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gra...